

Zpráva o činnosti

Etická komise FSE UJEP

2024

MISE

Etická komise funguje na FSE UJEP od dubna 2020, kdy byla ustanovena dle směrnice děkana č. 2/2020. Jejím posláním je dohled nad dodržováním etiky v rámci tvůrčí činnosti (výzkumu, publikační a ostatní tvůrčí činnosti).

Komise je stálým poradním orgánem děkana pro etické otázky týkající se tvůrčí činnosti v rámci akademické obce FSE UJEP. V rámci své činnosti na základě podnětů posuzuje etické otázky navrhované tvůrčí činnosti a vydává vyjádření k jejímu provádění na FSE UJEP. Etické komisi se předkládají k vyjádření projekty zahrnující lidské účastníky mající experimentální charakter a projekty zahrnující získávání zvlášť důvěrných a citlivých informací v rámci kterékoli výzkumné metody či techniky sběru dat (např. řízené rozhovory). Jednání Etické komise je svoláváno ad hoc jejím předsedou na základě podnětu. Jednání Etické komise je neveřejné.

SLOŽENÍ

Od 1.4. 2020 do 21.3.2024 působila ve složení:

Předseda: Ing. Jan Macháč, Ph.D. (*Katedra ekonomie a managementu FSE UJEP*).
Další členové: doc. RNDr. Marta Žambochová, Ph.D. (*Katedra matematiky FSE UJEP*);
doc. PhDr. Peter Brnula, Ph.D. (*Katedra sociální práce FSE UJEP*);
doc. PhDr. Václav Houžvička, Ph.D. (*Katedra práva a politologie FSE UJEP*);
RNDr. Václav Novák, Ph.D. (*Katedra regionálního rozvoje a veřejné správy FSE UJEP*).
Tajemnice: Mgr. Barbora Kamarýtová

Od 26.7. 2024 působí ve složení:

Předseda: Ing. Jan Macháč, Ph.D. (*Katedra ekonomie a managementu FSE UJEP*).
Další členové: doc. RNDr. Marta Žambochová, Ph.D. (*Katedra matematiky FSE UJEP*);
doc. PhDr. Václav Houžvička, Ph.D. (*Katedra práva a politologie FSE UJEP*);
Mgr. Benjamin Petruželka Ph.D. (*Katedra sociální práce FSE UJEP*);
RNDr. Václav Novák, Ph.D. (*Katedra regionálního rozvoje a veřejné správy FSE UJEP*).
Tajemnice: Mgr. Barbora Kamarýtová

VÝKON ČINNOSTI V ROCE 2024

V roce 2024 došlo k dílčí obměně složení Etické komise. Vzhledem k uplynutí čtyřletého funkčního období dne 31. 3. 2024 došlo k jmenování nových členů v červenci 2024. Doc. Brnulu v novém období nahradil Dr. Petruželka, ostatní členové pokračují z předchozího období. K úvodnímu jednání Etické komise v jejím novém složení došlo 27. 8. 2024, kdy proběhla taktéž volba předsedy. Při volbě byl opětovně zvolen předsedou komise Dr. Macháč.

Do konce prvního funkčního období do 31. 3. 2024 nebyl předložen žádný, který by komise posuzovala. V druhém období byly řešeny 3 podněty k posouzení a vyjádření. Mimo to byla v průběhu roku konzultována řada dalších aktivit tvůrčí činnosti z řad akademických pracovníků a studentů s předsedou komise. Jednalo se nejen o diskusi etických otázek konkrétních výzkumných aktivit a jejich relevanci pro posuzování Etickou komisí, ale také konzultace týkající se využívání informovaných souhlasů, fungování komise včetně procesu případného posuzování dodržení pravidel v rámci bakalářských a diplomových projektů, formy předkládání podnětů komisi k posouzení etických otázek apod.

Veškeré podněty předložené komisi byly v roce 2024 řešeny formou online setkání členů komise. V rámci podnětů se řešily etické otázky spojené s šetřeními u dvou výzkumných projektů v současné době řešených na FSE UJEP a dále pak u výzkumu řešeném v rámci diplomové práce na Katedře ekonomie a managementu FSE UJEP. V jednom případě si pak komise vyžádala prodloužení termínu k vyjádření a přizvání dočasného člena k projednání tohoto podnětu, aby bylo možné podnět posoudit v dostatečné hloubce včetně případných rizik.

Komise neshledala na základě předložených podkladů u žádného podnětu porušení obecně platných morálních zásad, týkajících se tvůrčí činnosti, popřípadě ustanovení Etického kodexu UJEP nebo jiných norem podle čl. I odstavce 2 směrnice FSE UJEP – směrnice děkana č. 2/2020, nebo zda k jejich porušení pravděpodobně dojde či může dojít. Přesto v jednom případě využila možnosti přiložit doporučení, která mají preventivní charakter a mají zabránit případnému porušení zásad. Jednalo se o situace, kdy návrh tvůrčí činnosti byl v souladu s morálními zásadami, ale existovalo riziko porušení zásad v závislosti na způsobu provedení samotného výzkumu a nakládání/uchovávání citlivých údajů. Dle komunikace s předkladatelem podnětu byla tato doporučení zohledněna.